

FITXA 10: HERMES AMB DIONÍS INFANT

a) Situeu l'obra en cronologia i context històric.

Hermes amb Dionís infant va ser esculpit per Praxítel·les entre els anys 350 i 330 aC, és a dir, a la segona meitat del segle IV aC. Pertany a l'Edat Antiga, al període de la Grècia Clàssica.

La civilització clàssica grega formava una gran unitat cultural al voltant del Mar Egeu anomenada l'Hèl·lade, compartien la mateixa llengua, cultura, mitologia, costums, etc. Els grecs s'organitzaven en polis (ciutats-estat). Hi ha dos grans models de polis, per una banda Atenes a l'Àtica com a model de democràcia i Esparta al Peloponès que representa l'oligarquia guerrera.

La societat de la Grècia clàssica era esclavista. La majoria d'homes eren esclaus, no tenien cap dret ni tan sols a la vida. Hi havia una minoria d'homes lliures amb tots els drets. Entremig hi ha els metecs, que són estrangers amb certs drets concedits per la polis que es dediquen al comerç i a l'artesanía.

L'economia és tradicional, està basada en la ramaderia i l'agricultura. L'agricultura segueix la trilogia mediterrània que consisteix en el cultiu de la vinya, de l'olivera i del cereal. Els grecs, però, destaquen al comerç; primer pel Mar Egeu. Més tard per la mediterrània on funden colònies molt importants com la Magna Grècia al sud d'Itàlia. Arriben també fins a Catalunya on funden Rodès i Empúries.

La cultura clàssica grega era antropocèntrica, és a dir, consideraven l'home el centre de tot. La seva religió era politeïsta, ja que tenien més d'un Déu, els déus tenen passions humanes i els humans poden arribar a ser herois; està basada en la **mitologia**. A Grècia neix el pensament racional i amb ell les ciències com la geografia, les matemàtiques, etc. L'art grec es basa en l'harmonia, la proporció i l'equilibri.

b) Digueu l'estil de l'obra i cinc característiques de l'arquitectura clàssica grega.

Hermes amb Dionís infant és d'estil clàssic grec, a finals del període clàssic.

Característiques de l'arquitectura clàssica grega:

1. L'arquitectura clàssica grega és arquiteurada, és a dir, es basa en línies rectes, verticals o horitzontals. Això fa que la sensació sigui d'estatisme.
2. A l'arquitectura clàssica grega destaca la mesura humana. Es fa un rebuig de la monumentalitat perquè se situa en l'àmbit de les polis.
3. A l'arquitectura clàssica grega podem diferenciar tres ordres diferents segons el capitell i la columna. Aquests són l'ordre dòric, el jònic i el corinti. L'ordre dòric és el més antic i robust, no té base i el capitell és llis. La columna de l'ordre jònic té base i el capitell està decorat amb volutes. El corinti és com el jònic però es diferencia en el fet que el capitell es decora amb fulles d'acant.

4. Els materials més utilitzats a l'arquitectura clàssica grega són el marbre (normalment del Pentèlic), la fusta per a les bastides, la pedra i els claus de ferro per a unir carreus.

5. Les diferents tipologies que podem trobar a l'arquitectura clàssica grega són els temples, els teatres, les àgores, els gimnasos, els estadis, els altars i les cases.

d) Feu l'anàlisi formal de l'obra.

Hermes amb Dionís infant és una obra de Praxítel·les esculpida l'any 343 aC (mitjans del segle IV aC). El material utilitzat a aquesta obra és el marbre. L'obra s'ha fet amb la tècnica de talla i el mètode es traient.

La forma d'aquesta obra és exempta, és a dir, està aïllada. La tipologia es en grup perquè hi ha més d'una figura. L'acabat i decoració de l'obra és el polit i és una obra monocroma. La localització on es va trobar és el temple d'Hera a Olímpia. Per tant, avui es troba al museu d'Olímpia (al peu del mont Olimp).

Hermes amb Dionís infant ens mostra a dos déus de l'Olimp. Per una banda Hermes que representa el comerç i per l'altra Dionís que fa representació de la festa i del vi.

La composició d'Hermes amb Dionís infant destaca per la **corba praxiteliana**, creada per Praxítel·les. Aquesta corba consisteix en un arquejament del cos, que sorgeix del recolzament del maluc, que amb el braç aixecat i el peu formen una "S" invertida que aporta sensualitat a l'obra. D'altra banda tenim una vertical, ja que amb aquesta postura una cama fa de suport. A més, Hermes es recolza de manera **indolent** en un contrafort que també suporta a Dionís infant.

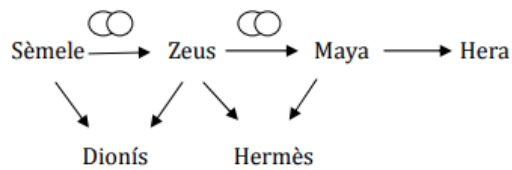
Trobem el famós **cànon** de Policleto, és a dir, la proporció matemàtica perfecta de la mesura del cos, tal com pensaven els pitagòrics. En el temps d'aquesta obra el temps ha avançat i la proporció és 1/8. També s'hi troba el **contrapposto** que és la contraposició de les extremitats, on una part és tensa i un altra distesa, un braç aixecat i l'altre de suport i una cama flexionada i l'altra rígida.

La llum rellisca a les superfícies llises i queda atrapada a les rugoses. Això s'anomena **clarobscur**. En aquest cas els contrastos de llums són als cabells i sobretot a la túnica que amaga el tronc. L'acabat de l'obra destaca pel polit i per l'atmosfera visual que es crea, anomenada **sfumato**.

El ritme a l'obra Hermes amb Dionís infant és l'equilibri que aportat sobretot el contrapposto. L'equilibri en aquesta obra, però, es un equilibri indolent, una mica deixat. També s'ha de destacar l'aparició dels sentiments a la mirada de tendresa de l'Hermes cap a Dionís.

El temps de l'obra és anecdòtic ja que representa una pausa momentània en el camí de fugida. És contradictori perquè l'obra representa dos déus de l'Olimp (Hermes i Dionís), llavors també seria de voluntat d'eternitat.

d) Expliqueu el contingut, significat i funcions.

En Zeus no era fidel a l'Hera, aquesta com que està enfadada i gelosa pels actes del seu marit Zeus, vol matar els fills que aquest a tingut amb unes altres dones.

El tema de l'obra és mitològic. Representa dos déus de l'Olimp: Hermes que és el déu del comerç i Dionís que és el déu del vi i de la festa. Dionís era fill de Zeus i Sèmele, que era una princesa de Tebes. Sèmele era humana i va quedar carbonitzada quan Zeus es va mostrar amb el seu aspecte diví ordenat per l'Hera.

Dionís es representa sostingut com un **infant** però amb cos d'**adult**, que és el que s'anomena infant. A l'obra és sostingut pel seu germanastre Hermes, que també era un fill bastard de Zeus i Maya, filla del tità Atlas.

Zeus per a salvar Dionís de la gelosia d'Hera, el treu del ventre de la mare (Sèmele) quan queda carbonitzada i el guarda a la seva cuixa, és per això que Dionís també es coneix com **Ditirambe**, ja que representa que va néixer dues vegades. Quan neix Dionís, representa que Hera encara el busca, per tant intervé Hermes que ajudarà a salvar-lo. El porta a regne de la mare, Orcomen, i allà el van criar. Finalment l'escena em concret representa una parada en el camí i també una referència al futur de Dionís.

En quant al significat, l'escultor fa una humanització als deus i aporta sentiments per primera vegada, això s'anomena **Pathos**. Es veu representat en la mirada de Hermes, que representa tendresa cap al seu germà petit Dionís.

Aquesta obra es va trobar al temple d'Hera a l'Olimp, per tant podem suposar que estava destinat per a l'exposició pública i per contemplar la bellesa de l'obra.

Hermes amb Dionís infant té varies funcions:

La primera funció es commemorativa, ja que un altre possible significat és que l'obra recorda la pau entre dues polis (Elis i Arcàdia) de les que eren patrons Dionís i Hermes.

Una altra funció és la mitològica, ja que representa als déus amb les seves lluites i passions humanes.

La tercera funció és lúdica, perquè es suposa que l'obra estava feta per l'exposició pública i per decorar espais públics com per exemple places i entrades de les ciutats

e) Anomeneu i marqueu deu paraules importants d'aquesta fitxa.

Contrapposto, pathos, cànon, mitologia, clarobscur, sfumato, corba praxiteliana, ditirambe, indolent i infant adult.